

dělského vyrovnacího řízení, je zřejmé, že jde o lhůtu práva formálního. Podle § 89, odst. 1, zák. o org. s. se dni poštovní dopravy nevčítají do lhůty při lhůtách zákonných a soudcovských, jež jsou dány straně v občanských právních věcech k podání vyjádření a návrhů, zadání písemných podání nebo k převzetí jiných úkonů, týkajících se soudního řízení. O takovou zákonnou lhůtu jde v souzeném případě a platí tedy o ní tento předpis § 89 zák. o soudní organizaci, který mluví povšechně o úkonech týkajících se soudního řízení a nijak není omezen na úkony týkající se řízení sporného (srov. plen. rozh. pod č. 10807 Sb. n. s.). Podle § 3 vlád. nař. čís. 76/1936 Sb. z. a n. a § 70 vyr. ř. jest tohoto předpisu — společně s §§ 125, 126 c ř. s. — použití i v zemědělském vyrovnacím řízení, ježto konkursní řád o počítání lhůty nemá zvláštního předpisu (§ 191 konk. ř. úsudkem z opaku). Návrh dlužnice na zahájení zemědělského vyrovnacího řízení byl podán na poštu dne 31. prosince 1938 a byla tudíž lhůta podle předpisů svrchu uvedených zachována.

Čís. 17287.

Pod ustanovení § 1330 obč. zák. patří za podmínek tam uvedených i užívání neurčitých a obojetných výrazů, které pravý stav věci nevystihují nebo zkreslují.

Redaktor nemůže se civilněprávní odpovědnosti zprostiti tvrzením, že článek nečetl nebo že spoléhal na informátora.

(Rozh. ze dne 2. května 1939, Rv I 216/39.)

Žalující strana se mimo jiné domáhá výroku, že žalovaný Josef Š. jako vydavatel a nakladatel časopisu R. P. jest povinen odvolati svoje obvinění, uveřejněná v periodickém časopise R. P. ze dne 25. prosince 1937 č. 301 na straně 6 v článku »20 Kč za šichtu na B. . . dole v R.« toho obsahu, že žalující strana vozí nanejvýše své dělníky zmrzačené do nemocnice, že obvyklým zjevem jsou případy, že horník za těžkou celodenní dřinu vydělá 20 Kč za šichtu a že horníci na dole jsou nespokojeni. Prv ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Jest zkoumati, zda se žalující straně podařilo prokázati, že jest nepravdivé tvrzení článku o tom, že obvyklým zjevem jsou případy, že horník za těžkou celodenní dřinu vydělá 20 Kč za šichtu. Zjištěno bylo, že mzda havířů na dole žalobkyně »T.« jest úkolová dle vyrubaného množství uhlí, že mzdové sazby jsou tak odstupňovány, že každý havíř vydělá při normální průměrné pracovitosti a zdatnosti stejně jako každý ostatní stejné jakosti, třebaže pracuje za výhodnějších podmínek a že při tom dostává horník minimálně 20 Kč za šichtu a že v prosinci 1937 vydělávali horníci asi 28 Kč za 8hodinovou šichtu a že maximální výdělký činí až 60 Kč. Tyto skutkové okolnosti však neodůvodňují podle názoru odvolacího soudu při jejich

srovnání s údaji uveřejněné zprávy závěr, že údaje oné zprávy neodpovídají skutečnosti. Není jimi především vyvráceno, že případy mzdy 20 Kč za šichtu se skutečně vyskytují. Není jimi vyvráceno dále ani to, že případy ty jsou obvyklé. Neboť tím, že bylo potvrzeno, že mzda 20 Kč za šichtu jest minimální, není ještě řečeno, že tyto minimální nejsou obvyklé, to jest, že případů, kdy jsou placeny, jest většina. Není to však vyvráceno ani tím, že bylo zjištěno, že v prosinci 1937 vydělávali horníci průměrně asi 28 Kč za 8hodinovou šichtu a že maximální výdělký činí až 60 Kč za šichtu. Vždyť při určitém poměru počtu všech případů k počtu případů mezd nejvyšších jest myslitelný průměr 28 Kč i při většině uvažovaných případů mezd 20korunových. Žalující strana dopouští se pochybení, jestliže srovnává údaje zprávy se skutečnostmi, které dobře srovnávatí nelze, neboť pojem »obvyklý« a »průměrný« se nekryjí. Pokud pak žalující strana poukazuje na to, že se ve zprávě mluví o celodenní dřině, kdežto zjištěné mzdy se týkají šichty 8hodinové, tu jest uvážiti, že, mluví-li se při tom ve zprávě o odměně za šichtu a jestliže zpráva je určena, jak strana žalující sama uznává, pro kruhy dělnické, tu nemůže vzniknouti omyl o tom, že jde o odměnu za šichtu 8hodinovou. To nevyvrací ani použitý výraz »celodenní dřina«, ježto tohoto výrazu se používá ve vztahu k pracovnímu dni, který podle zákona činí 8 hodin. Z toho plyne, že žalující straně se nepodařilo prokázati, že by zpráva článku, jímž se cítí ohrožena na svém výdělku a budoucnosti, byla nepravdivá.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Půjde jenom o to, posouditi, lze-li na základě skutkového děje, na němž budovaly oba soudy, dospěti k závěru, že údaje v žalobě a v žalobní prosbě pozastavené na základě inkriminovaného článku jsou nepravdivé, a věděl-li nebo musil-li žalovaný Š. věděti o jejich nepravdivosti. Není totiž pochybnosti o tom, že ony údaje jsou již svou povahou takové, že by mohly žalující straně způsobiti, třebaš jenom mezi dělnictvem, hospodářskou újmu, jakou má na mysli § 1330 obč. zák. Žalobkyně tvrdila, že údaje pozastavené jsou nepravdivé, a nabídla o tom důkazy, jež byly provedeny. Svědci, jež byli k jejímu návrhu slyšení, neomezili se jenom na to, že by byli vyslovili svůj úsudek o tom, pokládají-li údaje za pravdivé čili nic, nýbrž uvedli skutečnosti, které pak soudy vzaly jako zjištěné za základ svého posouzení. Má-li býti usouzeno, zda jsou pozastavené údaje pravdivé čili nic, nutno je ovšem srovnati se skutečnostmi, jak byly po objektivní stránce zjištěny. Při tom nelze ovšem hleděti jenom k jednotlivým výrazům, nýbrž nutno posouditi význam údajů pozastavených podle souvislosti, v které jich bylo v článku použito. To platí jmenovitě o poslední větě, že horníci na dole jsou nespokojeni. Tu pak jest si předem povšimnouti toho, že se již v nadpisu článku mluví zcela všeobecně o 20 K za šichtu, že

se již tu tímto označuje tato denní mzda, o které bylo zjištěno, že je mzdou minimální, jako mzda obvyklá a pravidelná. Již tento nadpis, kterým se budí zájem a pozornost čtenářova, není právě pro tuto všeobecnost ve shodě s pravdou, protože by v něm bylo musilo být uvedeno, že jde jenom o mzdu minimální, kdyby se mělo říci, že odpovídá pravdě. Totéž platí o obsahu článku, pokud se týká výše mzdy. Kdyby se byl článek držel pravdy, byl by musil znít v podstatě tak, jak věc byla jako správná zjištěna v průvodním řízení, z něhož však nikterak nelze usoudit, že by odpovídalo pravdě tvrzení, že případy, kdy horník za celodenní těžkou dřinu vydělá 20 K za šichtu, jsou obvyklým zjevem. Žalovaný má se držeti pravdy a nemůže těžit z toho, užije-li výrazů neurčitých nebo obojakých, které pravý stav věci nevystihují nebo zkreslují. V tom nutno žalující straně dát za pravdu, protože by jinak šikána nebyla možná. Třebaže žalující strana má prokázat pravý stav věci potud, aby se z toho dalo usoudit na nepravdivost zprávy, přece nelze bez povšimnutí ponechat ani způsob, jakým se hájí žalovaná strana v příčině pravdivosti pozastavené zprávy. A tu žalovaná strana ani netvrdila, že by ona minimální mzda byla skutečně obvyklým zjevem, čemuž jest rozumět tak, že by byla zrovna pravidlem. Žalovanému nelze však dát za pravdu ani v druhé části, týkající se onoho vození autem. Také zde nutno věc posoudit v celé souvislosti případu a článku. Nejde ovšem o to zkoumat, co dělníkům o výdělcích sliboval svého času zemřelý Tomáš B., jakým způsobem a jak tomu mohlo být rozuměno mezi přítomnými dělníky; nicméně jest hledět k souvislosti toho, co tu žalovaná sama v článku uvedla. Z článku je patrné, že šlo o tento myšlenkový postup: Zaměstnavatel sliboval horníkům takové výdělky, že budou jezdit autem. V článku mělo být uvedeno, že se tyto jeho přísliby nesplnily. Kdyby se byl pisatel článku držel pravdy a kdyby nebyl sledoval jiné účely nežli právě jen vystihnouti a uvést pravý stav věci, byl by se omezil na tvrzení skutečnosti, že se ony sliby nesplnily, že dělníci nevydělávají tolik, aby mohli jezdit autem, při čemž by byl mohl o výdělcích uvést pravý stav věci, jak byl co do úpravy mezd zjištěn v průvodním řízení. To však hned je vidět, že článek vybočil z těchto mezí věcnosti a že byl bez potřeby zabarven na úkor pravdy a na úkor žalující strany, a nelze právě vyloučiti, že se tak stalo s určitou tendencí, aby měl účinek, který chce zákon v § 1330 obč. zák. postihnouti a vyloučiti. Podle kontextu článku nešlo ani tak o to, zda skutečně dělníci čekali, že se budou vozit v autech, a zda se v autech vozí, nýbrž v článku místo prosté skutečnosti, že tomu tak není, na čemž by bylo bývalo možno přestat, se dodává, aniž je toho třeba k osvětlení věci, co sem podle toho již nepatřilo, že prý se totiž dělník veze v autu nanejvýše zmrzačený do nemocnice. Správně vystihl smysl procesní soud, když také v této části dal žalobě za pravdu. Proti nízké mzdě, která se uvádí za obvyklou, tedy pravidelnou, staví se zde riziko hornické práce, aby právě neúměrnost pracovní odměny ještě více vysvitla a aby bylo tak tím účinněji působeno obsahem onoho

článek, necht' již pisatel byl veden jakýmikoli pohnutkami. Již v této souvislosti pak jeví se také tato část nepravdivá, zvláště jestliže by byl vykládán obsah článku také v tom smyslu, že snad na závodě jsou bezpečnostní poměry horší než u jiných podobných závodů; s tímto výkladem nutno počítati podle stylisace článku v kruzích, jimž byl určen zařazením do určitých novin. Hledí-li se k vlastnímu smyslu této části údaje, nelze klásti váhu na to, jak snad dělníci jezdí a jak jezdí do práce, nýbrž jest hleděti k podstatě věci, jak bylo vyloženo. Jeví-li se tedy podle toho celý obsah článku jako nepravdivý a závadný, platí to zajisté také o poslední větě, že jsou horníci na dole nespokojeni, protože je toto tvrzení jenom důsledkem nesprávných skutkových předpokladů. Bylo již řečeno, že tyto pozastavené údaje mohly žalující straně přivoditi újmu hmotnou. To si měl uvědomiti také žalovaný jako redaktor a bylo jeho povinností buď upravit zprávu tak, aby byla nezávadná, anebo dbáti toho, zda zpráva ona je pravdivá čili nic. Své civilněprávní odpovědnosti se nemůže zprostiti tvrzením, že článek nečetl, když jej přece jen rozšiřoval prostřednictvím listu, jehož úpravou a vedením byl pověřen. Nemůže ho ospravedlniti ani to, že snad se spoléhal na svého informátora. Při náležitě opatrnosti nebylo by pro žalovaného obtížné, aby se informoval spolehlivě o tom, jak se věci skutečně mají, a bylo docela snadné upravit článek takovým způsobem, aby nevybočil svým obsahem z mezí potřeby a věcnosti a aby tak nebudil u čtenáře nepříznivý dojem, který vznikl právě oním zkreslením skutečnosti nebo jejím zastřením a který se pak mohl projevit účinky, jež zákon postihuje.

Čís. 17288.

Zda tu jsou zákonné náležitosti opovědi k zápisu do rejstříku, je posouditi podle doby, kdy rejstříkový soud rozhoduje o zápisu. Nabylo-li v této době vlád. nař. č. 265/1938 Sb. z. a n. již účinnosti, musí soud přihlížeti k tomu, zda pro žádaný zápis jsou splněny předpoklady podle předpisů řečeného vládního nařízení, i když ono nařízení v době podání opovědi ještě neplatilo.

(Rozh. ze dne 3. května 1939, R I 217/39.)

P r v ý s o u d vrátil žadateli podle vládního nařízení ze dne 4. listopadu 1938, č. 265, 266 Sb. z. a n. opověď, aby prokázal, že opověděná změna byla příslušným živnostenským úředním orgánem vzata na vědomí (dán k ní souhlas). **R e k u r s n í s o u d** nevyhověl rekursu navrhovatele do tohoto usnesení. **D ů v o d y:** Vládní nařízení č. 265/1938 Sb. z. a n. činí sice rozdíl mezi skutečnostmi, jež vznikly po 1. březnu 1938, a těmi, jež vznikly po účinnosti tohoto vládního nařízení. Toto rozlišování má však význam jen pro přezkumnou povinnost správního orgánu dle § 4 řeč. vládního nařízení a pro svolení předepsaného před-